

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

A fenyegető himlőjárvány.

A bécsi himlőjárvány és a nyomában keletkezett rettegés, mely Bécs lakosságát elfogta, izgalomba hozta már a mi közönségünket is. Bécsből naponta 25—30 himlő esetet jelentenek, sőt más ausztriai községekben is fellépett már a himlő. Bécs lakossága óriási pánikban van. A nyaraló közönség nem mer hazajönni. Az a hír kering, hogy sokkal több a himlőbeteg, mint amennyit a lapoknak jelentenek s hogy titkolják a bajt, mert Bécsre nézve óriási gazdasági károk származnának abból, ha köztudomásúvá válnék a valódi állapot.

Nálunk is észrevehető már bizonyos nyugtalanság. Az emberek sietnek magukat beoltatni. Lépten-nyomon halljuk az aggodalmas kérdést: kell-e félnünk himlőjárványtól? Áthurcolják-e Bécsből hozzánk a himlőt? A belügyminiszteriumban is foglalkoznak a kérdéssel. Dolgoznak utasításokon, miket ki fognak adni, ha a himlőjárvány — kiüt.

Ez év március és április havában Franciaországban és főleg Párisban volt a bécsihez hasonló himlőjárvány és himlőpánik. Párisban naponta 180—200 himlő esetet jelentettek a lapok. Az emberek tolongtak, viaskodtak, verekedtek a nyilvános oltóállomásokon, hogy beoltásra sorra kerüljenek. Párisnak 4000 orvosa két héten át egész nap oltott. Ott is, mint mostanában Bécsben, néhány napra teljesen elfogyott az oltóanyag, s szült páni rettegést. Szidták, gyalázták a kormányt, a közegészségügyi hatóságokat és az orvosokat, hogy miért nincs elegendő oltóanyag?! A vész azonban elcsendesült. Csak itt-ott, szórványosan előfordul még egy-egy himlőeset. Nagyobb járvány nem fejlődött belőle.

De kell-e vajjon tartanunk himlőjárványtól?

Ha az utolsó évszázad himlőjárványainak történetét tanulmányozzuk, következő közös vonásokat lehet megállapítani:

1. A himlő, ha járvánnyá fajul,

rendesen pandémiává válik, vagyis olyan járvánnyá, mely egész Európán végig vonul.

2. A pandémia lassan, 1—2 év alatt fejlődik. Hullámszerű mozgásban majd az egyik, majd a másik országban üti fel a fejét egy-egy himlőjárvány egyszer nagyobb, másszor kisebb számú halálozást (lethalitást) okozva. (Lethalitás alatt értjük a himlőben megbetegedettek halálzásai arányszámát.)

3. A himlő lethalitása 20—35% között változik. A be nem oltottak lethalitása nagyobb, mint a beoltottaké. Nagyobb járványoknál nagyobb, gyengébb járványoknál kisebb a lethalitás.

4. A védhimlőoltási intézmény elterjedtségének mérve hatalmasan befolyásolja a járvány erejét.

5. A himlő pandémiák bizonyos hosszabb időközökben lépnek fel. Körülbelül 30—40 évi időközökben. Keletkezésükre valami diszpozíciót kell feltételeznünk épen úgy, amint az emberekben is feltételezünk valamiféle diszpozíciót a fertőző betegségek iránt. Amott különleges természeti alakulásokat, emitt egyéni inklinációt, hajlamosságot.

A 19. században két nagy himlő pandémia volt. 1838—41. években és 1869—72. években. Ezen pandémiák alatt 100,000 lakos közül meghalt évenként himlőben:

	az 1838—41-iki, az 1869—72-ik, pandémiákban	az 1890—1900-ig terjedő járványmentes időben
Angolországban	68	92
Skótságban	34	46
Németországban	94	126
Würtembergben	?	38
Németalföldön	?	264
Franciaországban	242	483
Ausztriában	865	1767
Magyarországban	?	?

Angolországban, a védhimlőoltás felfedezésének hazájában (Jenner 1796) már a 18. század végén kezdtek oltani. A védhimlőoltás ott csakhamar nagy lendületet vett és 1842-ben már törvény kötelezte a népességet a védőoltásra. Az utolsó évszázad himlő pandémiái ezért aránylag kevés pusztítást okoztak itt. Würtemberg nagyhercegségben már 1818-ban vált általánosan

kötelezővé a védőoltás. Az 1869—72. évi nagy pandémia e helyen szedte legkevesebb áldozatát. Németországban az 1874. évi birodalmi törvény tette kötelezővé az oltást és az újraoltást, de már előbb is nagyon el volt terjedve. Franciaországban és Ausztriában fakultatív az oltási intézmény. Általános oltási kötelezettség ez országokban nincs. Mindkét állam sokat is szenvedett a mult század himlő pandémiáitól. Ausztriában az 1875—1884. járványmentes időközben is 64282 volt a himlőhalandóság évi átlaga 100,000 lakosra. Magyarországon csak 1876-ban tették kötelezővé a védőoltást és 1887-ben az újraoltást. A himlőhalandóság nálunk 1881—87 között 100,000 lakosra számítva évenként átlag 90 és 1892—98 között már csak 1206 volt. A védhimlőoltás kötelezővé válása óta tehát hatalmas arányokban csökkent.

Ha már most ezeket a tapasztalatokat mérlegeljük, következtethetünk belőlük a most fenyegető himlőjárványra.

Az a tény, hogy ez évben már két országban fellépett a himlő járványosan, mindenesetre óvatosságra int. Hogy Franciaországban és Ausztriában lépett fel először, csak megerősíti azt a tapasztalatot, hogy ott, ahol nem radikális az oltási intézmény, terjed legelőbb s legjobban ez a kórság.

Nem állítjuk, hogy e két himlőjárvány egész bizonyossággal első hullámverése egy keletkező pandémiának. De hogy azzá lehet, arra gondolnunk kell. És ha pandémiává fejlődik, Oroszország, a Balkán államok, mint rosszul oltó államok és e gyűrűben Magyarország lesznek a sorozatban a következők, ahova a járvány hullámszája eljut.

Jól oltó állam vagyunk. E tekintetben Angolországgal és Németországgal egy szinten állunk. Mégis hátrányban vagyunk e két állammal szemben, mert a mi oltási intézményünk sokkal fiatalabb, mint amazoké. A mi népességünknek még igen jelentékeny része beoltatlan. Körösi, kiváló statisztikusunk ez irányú kutatásai

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestője és kémiai tisztító intézete Zomborban.

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

szerint népességünk 12.55 százaléka soha sem volt beoltva. Nálunk tehát egy himlőjárvány borzasztó pusztításokat okozta.

Tapasztalat szerint a védhimlőoltás csak 10—12 esztendőre nyújt immunitást. A 10—12 éves iskolás gyermekeknél szokásos újraoltás körülbelül 90%-nál fogamzik, jelölül annak, hogy az immunitás már megszűnt. És dacára az e korban végzett sikeres újraoltásnak, a 21—23 éves hadkötelezetteknel a második újraoltás is ugyanilyen számarányban sikeres.

A fenyegető himlőjárvánnyal szemben tehát az országos általános védőoltás elrendelése az egyetlen sikeres óvintézkedés. Az 1887. XXII. t.-c. rendeli, hogy himlőjárvány idejében a lakosság kötelező újraoltását a belügyminiszter elrendelheti. Nem értelmezhető e törvényszakasz akként, hogy csak akkor rendelhető el az általános védőoltás, ha már a járvány pusztít az országban. Mert, ha a járvány itt van, akkor már nagyot késtünk. Ha valaki már ragályozva van (incubatio szaka), a himlő kitörését a védőoltás már nem hártja el. Viszont a járványban már nem közömbös az oltás, mert a szervezet egyensúlyát megzavarja. Azt pedig jól tudjuk, hogy az egyéni dispoziciók között az egészség egyensúlyának megbolygatott volta elismert tényező a fertőző betegségek keletkezésében.

A himlő nálunk amugy is állandóan honos. Kevés bár a himlő halandóság mostanában Magyarországon, de a belügyminiszter évi jelentéseiben minden esztendőben találjuk, hogy néhány száz himlőhalálozás előfordul. Ha a természeti dispoziciók most tényleg meg vannak himlőjárvány keletkezésére, a saját portánkon levő egy pár himlő eset is járvánnyá nőhet. A köztünk és Bécs között fennálló sűrű összeköttetés pedig természetesen magában rejti a ragály behurcolásának veszélyét.

Ha kellő időben rendelik el nálunk a lakosság kötelező beoltását, akkor rövid néhány hét alatt a legnagyobb rendben végrehajtható volna ez az egyedüli hatásos óvintézkedés. Az esetleg fellépő himlőpándémia pedig hatástalanul vonulna el Magyarországon népessége felett.

Dr. Feles Adolf.

Városi közgyűlés.

Zombor város törvényhatósági bizottsága ma pénteken délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatának nevezetesebb pontjai ezek:

A m. kir. belügyminiszter intézvénye a közsegélyezés módjáról és mérvéről, valamint a szegényügy rendezése tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.

A m. kir. kereskedelmi miniszter ur intézvénye az állami beruházások terhére kiépítendő közutak tárgyában.

Ugyanannak intézvénye a „Zomborvásártér” állomáson marharakodó fel nem építése tárgyában.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter intézvénye az állatvásártér rendezése tárgyában.

A város polgármesterének előterjesztése dr. Drakulits Pál elhalálozása folytán a legtöbb adót fizető bizottsági tagok sorába egy póttag behívása iránt.

A városi közigazgatási bizottság egy tagjának megválasztása,

A gazdasági és pénzügyi bizottság egy tagjának megválasztása.

A felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottság egy tagjának megválasztása.

A polgári lovasító bizottság elnökének megválasztása.

A folyó évi július hó 19-én tartott számonkérőszék jegyzőkönyve.

A felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának előterjesztése az óradíjas tanárok alkalmazása tárgyában.

A városi tanács betérjeszti a tűzország ellátása tárgyában az önkéntes tűzoltó testülettel kötendő szerződés tervezetét.

A fegyvertartásról szóló városi szabályrendelet megalkotása.

A Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület kérelme támogatás iránt.

Budapest székesfőváros közönségének megkeresése a honalapító Árpád emlékére adomány megadása iránt.

Csongrád vármegye közönségének átirata a gör. kel. magyar ajku honfitársak részére magyar nemzeti egyház szervezése céljából a képviselőházhoz intézett feliratuk pártolása iránt.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának átirata a löverseny fogadások eltöltése, az osztály sorsjáték eltörlése és a tőzsdei játékok korlátozása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratuk pártolása iránt.

Ung vármegye közönségének megkeresése Bercsényi Miklósnak emelendő szobor költségeire adomány megszavazása iránt.

Bihar vármegye közönségének átirata a kocsmák és italmérési helyiségeknek vasár- és ünnepnapokon egész nap való nyitvatartásának korlátozása tárgyában a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett felirat pártolása iránt.

Torontál vármegye közönségének átirata a kataszteri tiszta jövedelemnek újbóli megállapítása illetve a földeknek újbóli osztályba sorozása iránt.

H i r e k .

Uralkodók Bácskában. Néhány hét múlva fejedelmi vendégei lesznek Bácskának. Vilmos német császár és Alfonz spanyol király szeptember végén több napig Frigyes főherceg, a szomszédos szántói birtokán vadászni. Az utazás napja még nincs véglegesen megállapítva, de a főhercegi uradalom már minden előkészületet megtett a két fejedelem fogadtatására.

Bérmálás Felsőszentivánon. Városy Gyula kalocsai érsek rendes bérmakörutja alkalmából — mint tudósítónk jelenti — e hó 6-án Felsőszentivánon bérmált. Megelőző napon délután érkezett Tataházaról az érsek. A határnál Vojnits Máté főszolgabíróval az élen, hosszú kocsisor és lovas bandériummal fogadta az érseket. Folytonos harangzúgás mellett vonult be a diadalkapuvál földszített községbe, hol a nép apraja és nagyja nagy lelkesedéssel fogadta. Az érsek a templomban imát mondott, majd a plébániára vonult, hol a küldöttségek tisztelgését fogadta. Másnap reggel az érsek csendes misét mondott, melynek befejeztével gyönyörű, magvas beszédet intézett a bérmálандókhöz. Kilenc órakor kezdődött a bérmálás. Délben a plébánián 20 terítékű ebéd volt az érsek tiszteletére.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Parcsetics Vince ujvidéki kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Az iparos dalárda ünnepélye.

Folyó hó 8-án ülte az iparos dalárda megalakulásának husz éves évfordulóját, ez alkalomból szép ünnepély keretében leleplezte zászlója védőjének, Frey Imréné urasszonynak arcképét. Az ünnepély esti 6 órakor vette kezdetét a dalárda jellegével, utána Tantner Ottó elnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, majd Szántó Károly karmester olvasta fel a dalárda 20 éves történetét felölölő memoárját, melyet lapunk egyik legközelebbi számában hozunk. Az arcképleleplezés Petényi József tanítónak gyönyörű ünnepi beszéde kapcsán történt meg, mely után Gruda Pál igazgató a képet átadta a dalárdának megőrzés végett; az ünnepélyt a himnusz zárta be. Este a dalárda tagjai és közelebbi ismerősei részére társas vacsora volt, mintegy 100 személyre, kik között a bezdáni dalárdának Zomborban időző két tagja, Jámbor Béla és Schneller József is jelen volt. Számos felköszöntő hangzott el, melyek közül a Vértesi Károly, Jámbor Béla, Petényi József és Spanyol József által mondottak tüntek ki szépségükkel. Később a fiatalság táncra perült s vidám zeneszó a hajnali órákig együtt tartotta a társaságot.

Polgármesterek értekezlete.

A szeptember hó 16-án Pécssett megtartandó polgármesteri értekezletre Bácsmegeye szab. kir. városai a következő képviselőket jelentették be: Hauke Imre polgármester Zombor, Erdélyi Gyula főjegyző, polgármester helyettes Baja, Biró Károly dr. kir. tanácsos, polgármester, Dembitz Lajos dr. főügyész Szabadka, Szalay Lajos polgármester, Profuma Béla főjegyző Ujvidek. A polgármestereken kívül Bajáról Ambrozovics Lajos dr. főispán is részt vesz a polgármesteri értekezleten.

Orvosok gyűlése. A bácsmegeyei orvos-fiókszövetség a napokban Ujverbáson gyűlést tartott, melyen dr. Rényi József széleskörű referálása alapján behatóan vitatták meg a munkásbeteggyógyító egyleteknél elvállalható orvosi állások ügyének egyes fontos részleteit. A gyűlésen dr. Pertschy Ferenc nyug. főorvos elnökölt. Részt vettek benne az elnökön kívül: dr. Rényi József, dr. Holländer Dávid kulai, dr. Tessényi Pál torzsai, dr. Spitzer István kerényi, dr. Balog Vilmos verbászi, dr. Varró János óbecsei, dr. Simanovits Vilmos bácskereszturi, dr. Kurz Oszkár ókéri, dr. Stricker Péter sziváci, dr. Ilg Kálmán palánkai és dr. Lörincz J. szenttamási orvosok.

A jövő évi hadgyakorlatok.

A jövő évi hadgyakorlatok — mint a Budapesti Tudósító jelenti — a hadvezetőség abban állapodott meg, hogy Magyarországon, még pedig valószínűleg a Bácskában fognak lefolyni.

Az ügyvédi kamara köréből.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Zombory László ujvidéki ügyvédet elhalálozása folytán az ügyvédek lajstromából törölte. — Irodája részére gondnokul dr. Elschléger Dezső ujvidéki ügyvédet rendelte ki.

A bácsmegeyei tanítószövetség első választmányi gyűlése e hó 15-én Óbecsén lesz. A nagyfontosságú gyűlésre csaknem a teljes választmány, mintegy 60 tag jelentkezett. Részt vesznek a gyűlésen dr. Lovász Andor, dr. Balogh Ernő és Mukics Simon országos képviselők, a szövetség jogtanácsosai is, valamint a kormány képviselőiben Faragó János kir. tanfelügyelő. A vármegyei tanítószövetség élénk érdeklődéssel tekint a szövetség működése elé, különös eredményt vár az új tanító törvény végrehajtását illetőleg.

Jubilans községi orvos. Ada községben e hó 14-én ritka szép családi ünnepség lesz. A község köztisztvisletben álló orvosa, dr. Burtik Győző, megeyei tiszteletbeli főorvos e hó 14-én ünnepi orvosi gyakorlatának 25 évfordulóját. Ugyanezen a napon ezüstlakodalma is lesz az ünnepeltnek. Hogy pedig a nap mindenképen emlékezetes legyen, ekkor tartja az ünnepelt leánya Irénke is az esküvőjét. A hármás ünnepséget az adai Erzsébet szálloda termeiben vacsora és táncvigalom fogja követni.

népélye.

árda meg-
bát, ez al-
leplezte
urasszony-
6 óraker
vel, utána
beszédében
jd Szántó
dalárda 20
át, melyet
naban hon-
nyí József
e képesin
ál igazgató
ál igazgató
megőrzés
zárta be.
i ismerősei
ntegy 100
dalárdának
or Béla és
t. Számos
ül a Vértesi
József és
tűntek ki
táncra per-
rákig együtt

kezelete.

megtartandó
nyege szab.
őiket jelen-
ter Zombor,
er helyettes
os, polgár-
z Szabadka,
fuma Béla
reken kívül
főispán is
zleten.

bácsmegyei
Ujverbáson
zsef széles-
titatták meg
nél elvállal-
gyes fontos
chy Ferenc
észt vettek
nyí József,
essényi Pál
i, dr. Balog
os öbcesei,
ri, dr. Kurz
sziváci, dr.
cz J. szent-

korlatok.

int a Budá-
advezetőség
arországon,
iban fognak

köréből.

hírré teszi,
ügyvédet el-
lajstromából
adnokul dr.
rendelte ki.

szövet-

e hó 15-én
ülésre csak-
tegy 60 tag
gyűlésen dr.
ő és Mukics
övétség jog-
y képviselő.
A vár-
léssel tekint
s eredményt
sát illetőleg.

rvos. Ada

zép családi
életben álló
tisztelheteli
si gyakorla-
n a napon
eltnek. Hogy
zetes legyen,
Irénye is az
et az adai
ora és tánc-

Bácskai óvónők egyesülete.

Bács-Bodrog vármegye óvónői e hó 22-én a vármegyei általános tanító-egyesület keretében egyesület létesítése végett alakuló gyűlést tartanak Ujvidéken. Az ismerkedési estély szeptember 22-én a Mayer szállodában, a közebéd pedig a lövöldében lesz. Este az Eötvös-alap internátusában létesítendő „Gräff Nikáz”-féle szobaalapítvány javára a Mayer szállodában táncdal egybekötött hangverseny rendeztetik. Kedvezményes hajó- és vasúti jegyekről az elnökség gondoskodik s az elszállásolás magánházakban történik.

A pécsi borkiállítás kitüntettjei.

A pécsi kiállítás bíráló bizottsága most tette közzé azoknak névsorát, kik a kiállításon díjat nyertek. A bácskaiak közül, kik aránylag csekély számmal vettek részt a kiállításon, a következők kaptak érmet: aranyérmet Lang György Ujvidék, ezüstérmet Höbl Ferenc Szabadka, Vörös Ernő Ujvidék és Madzinyi Géza Jánoshalma.

Az alföldi függetlenségi párt.

Az alföldi függetlenségi párt alapszabályainak jóváhagyását a belügyminiszteriumban a minap megszürettek. A pártnak már 4047 tagja van. Amint a belügyminiszter jóváhagyta az alapszabályokat, azonnal megtartják a szervező gyűlést Szegeden, Szabadkán, Szentesen, Felegyházán, Kecskeméten, Ujvidéken, Baján, Zomborban, Cegléden, Nagykőrösen, Szolnokon, Kalocsán, Gyulán és Hódmezővásárhelyen.

Gázrobbanás.

Szombaton éjjel majdnem végzetessé válható szerencsétlenség történt a szabadkai törvényszék előtt. A gázgyár munkásai javították a gázcsöveket, melyek megrepedtek. Javítás közben egyszerre csak iszonyú robbanás történt. A robbanást vizsgálatlanság okozta, mert az ott eljáró mérnök megengedte, hogy a munkások égő fáklya mellett végezzék munkájukat. A robbanás — a véletlen szerencse folytán csak kiselbbszerű volt, de így is az összes közelben levő munkások megsérültek, sőt a mérnök is könnyebb sérülést szenvedett. Súlyosabban megsérültek: Tumbász Albert, Engi József és Fáber János nevű munkások, kiknek az első segélyt a mentők adták. A munkások kezeiken és arcukon súlyos égési sebeket szenvedtek. A súlyosan sérülteket be- szállították a kórházba.

A bajai bank.

A pörös milliós főnyereménnyel kompromittált bajai bank dolgai szombaton már Baja város törvényhatóságát is foglalkoztatták. A bank a város árvának a pénzéből 200.000 koronát kezel. Ezt el akarták venni a banktól. Azonban a szombati közgyűlés többsége kimondotta, hogy elég garanciát lát ezenfelül is a bankban és föl se mondja az árvak 200.000 koronáját.

Ékszerlopás.

Wolheimer József dr., zombori gyakorló orvos feljelentést tett a rendőrségnek, hogy hétfőn este több nagyértékű ékszert ismeretlen tettesek elloptak lakásáról. Az ékszerek között volt 1 arany karek briliánsokkal, 1 pár briliáns fülbevaló, 1 kettős fedelű női aranyóra M. S. monogrammal, 1 női arany lánc 2 kis arany bojtjal, 1 zöld bőrből készült szivartárcsa W. J. monogrammal. A tolvajoknak nyomuk veszett.

Elfogott leánykereskedő.

Az újvidéki rendőrség a múlt kedden elcsípte és letartóztatta Popovics Braniszláv belgrádi bordélyos notorius leánykereskedőt, ki már évek óta szállítja Magyarországból a leányokat Szerbiába, hogy ott őket drága pénzen eladja. Ezúttal Ujvidéken akart leányokat toborozni, de rajtaveszett, mert egy szállodás szoba- leánya, kit 3 évvel ezelőtt 14 éves korában már elcsábított és Belgrádban eladott, felismerte és feljelentette. A rendőrség a leánykereskedőt 200 korona pénzbírságra ítélte és egyben az ország területéről örökre kitiltotta.

A pajkosság vége.

Vukovics Sándor szabadkai tizenkétéves tanuló több társával együtt egy ló után szaladt, melyet kötőféken vezettek. A pajkos fiu a lovat farkkapál fogva rángatta, amit a ló egy ideig csak tűrt, de később türelmét veszítve, hátra- ugrott s a fiut úgy állon rugta, hogy súlyos sebet ejtett rajta. A sebet a mentők kötöz- ték be.

Aki az istállóban alszik.

E cím alatt lapunk egyik számában megírtuk, hogy Tonkovics Márton 25 éves verusiesi legény mult hó 19-én beszeszelt állapotban tért haza, a szoba helyett az istállóba tévedt, hol álomba merült s az istállóba kötött két ló koponyáját összerugdosta. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították, hol tegnapelőtt 20 napig tartó szenvedés után meghalt.

Eltűnt gyermek.

Szenttamáson Kitz Henrik kanászgyermek eltűnt és sehoh sem találják rája. Atyja állítása szerint a kanász fiut gazdája egy fához kötötte, s a gyermek ettől annyira megijedt, hogy ismeretlen helyre elszökött. A nyomozás folyamatban van.

Felvételi vizsga.

Pálffy Nina, az ismert kitűnő művésznő vezetése alatt álló Solymosy-féle nyilvános színésziskolában a felvételi vizsga f. hó 12-én délután tartott meg. Jelentkezni lehet naponta az intézetben, Budapest, VIII., Luther-utca 1. sz. a. Az előadások, valamint az új Variete és kabaret kurzusok f. hó 15-én kezdődnek.

Jankov József a gör. kel. szerb tanítóképző intézet IV. éves növendéke, családoknak vagy egyeseknek szerb és magyar nyelvű tanítását elvállalja. — Lakása a tanítóképző internátusban.

Ajánlkozás. 5 évi működéssel bíró okleveles tanítónő gyermekek házi tanítására ajánlkozik. Bővebbet Kalap-utca 27. sz. slatt.

TANÜGY.

Női kereskedelmi tanfolyam.

Ez az egyéves tanfolyam, mely a mult iskolai évben oly szép sikerrel zárult, az idén is megnyílik. Beiratkozni lehet e hó 15-ig mindennap délelőttjén a helybeli felső kereskedelmi iskolában a tanfolyam igazgatójánál, Novákovits Izidornál. Jelentkezéseket, illetve előjegyzéseket elfogadnak a tanfolyam tanárai is. A felvétel alapja vagy a polgári illetve felsőbb leányiskola 4. osztályának sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány, vagy a magyar nyelvből, földrajzból és számtanból teendő felvételi vizsga.

Beiratási díj 10 korona, tandíj egész évre 120 korona, mely félévi vagy 12 koronás havi részletekben fizetendő.

A tanfolyam, mely a modern leánynevelés terén gyakorlati és a háztartásban is értékesíthető ismeretek terjesztésére van hivatva, előreláthatólag ez évben is kellő pártolásra fog találni.

Az előadások szeptember hó 16-án reggel 8 óraker nyílnak meg a nagy-szerbtemplomuteai szerb népiskolában.

Kereskedő inasiskolai beiratás.

A zombori kereskedő inasiskolában a beiratások folyó évi szeptember hó 12., 13. és 14. napjain lesznek a központi elemi fiúiskola épületében, mindenkor d. u. 6—7 óráig. Az évi tandíj 12 korona, mely két részletben is fizethető: a beíráskor, s a II. félév elején. A tanítás szeptember 16-án, hétfőn kezdődik. — Főlkértemek a t. kereskedő urak, hogy inasikaikat a jelzett időben okvetlenül beiras- sák, mert a vall. és közokt. miniszternek f. évi július hóban kiadott 2085. sz. rendelete szerint a rendes időben be nem irt tankö- teles kereskedő inasokat a városi hatóság fogja összeírni.

S P O R T.

Lóverseny Zomborban. A zombori lóverseny — mint értesülünk — jövő hó 12-én és 13-án lesz megtartva.

A szabadkai lóverseny.

Meg- emlékeztünk annak idején, hogy a szabadkai lóversenyt október 6-ára állapították meg. Mint most hennünket értesítenek, a lóver- senyt — tekintettel arra, hogy október 6-ika nemzeti gyásznap — e hó 29-én fogják megtartani.

Lóverseny. A szabadkai 4-ik hon- véd huszárezred tisztikara e hó 15-én Bács- almáson lóversenyt rendez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Harmínkilenc évig a fegy- házban.

Az illavai fegyházból a minap szabadult ki Turcsányi Illés szabadkai legény, aki harmínkilenc évvel ezelőtt rablógyilkos- ság miatt halálra ítélték, de a királyi kegye- lem ezt a büntetést életfogytig tartó rabságra változtatta. Harmínkilenc esztendői rabsok- dás után újabb királyi kegyelem megnyitotta előtte a fegyház kapuit. Turcsányi Illés vissza- tért Szabadkára, ahol hozzátartozói közül már csak öreg édesanyja él. Turcsányi annak idején egy husz-huszonkét éves legénnyel, Majlát Gyurkával ismerkedett meg, aki először csábította lólopásra, majd utóbb Molnár Pista halasi lökötővel kötött barátságot. Turcsányi állítása szerint ez a Molnár Pista egy izben egy fiatal suhancot megfojtott, hogy három lovát ellophassa, ő pedig csak a meggyilkolt fiu eltemetésében segített neki. Mégis utóbb mindkettőjüket elfogták és statáriálier halálra is ítélték. Turcsányi ítéletét kegyelemből élet- fogytig tartó fegyházra változtatták át, Molnár pedig időközben a börtönben öngyilkos lett. Turcsányi édesanyja nyolcvannégy éves, tö- rődött anyóka. A harmínkilenc év alatt tí- zenháromszor látogatta meg fiát a börtönben. Turcsányi a fegyházban szerzett keresetéből küldözgetett anyjának, akit ezenkívül jóté- kony emberek gyámolítottak. Turcsányi Illés az illavai fegyházban eleinte szabómunkára fogták, később azonban szemének gyöngesége miatt betegápolásra rendelték, tíz évi ápolói szolgálat után a konyhára került, ahol utóbb főszakács lett, amire egyébként rendkívül büszke. Szabadulásáért sokszor térdreborulva könyörgött, anyja pedig gyakran folyamodott azért, míg végre teljesen váratlanul kapott kegyelmet.

Az ígéret.

Igen gyakran megtörté- nik, hogy a vagyontalan s fizetni nem tudó adós ugy elégit ki hitelezőjét, aki követelé- séről egyébként kifejezetten lemond: hogy akkorra igéri a fizetést, amikor majd jobban megy a sorsa, vagy amikor az Isten megse- gíti. Megtörténik azután néha, hogy az ilyen adós is jobb keresethez jut, vagy vagyonra tesz szert s ekkor előáll a hitelező és köve- teli a régi tartozás kifizetését. Ily esetben a bíróságok eddigelé azt a gyakorlatot követték, hogy a hitelezőt elutasították követelésével, mert azt az álláspontot foglalták el, hogy az ilyfajta ígéret határozatlan s éppen azért inkább erkölcsi jelentősége van, mint jogi hatálya. Ujabbban azonban a bíróságoknak ez a fölfogása megváltozott. A bíróságok az ilyen ígéretet nem tekintik többé határozat- lannak, hanem olyan jogilag kötelező nyilat- kozatnak, amely egy meghatározott s külső- leg felismerhető állapotból, a vagyoni visz- nyok jobbrafordulásához köti a fizetési ha- táridő bekövetkeztét. Más szóval az adós nyilatkozata föltételekhez kötött fizetési ígé- retnek tekintendő és annak, aki a föltétel beállta folytán a fizetést követeli, bizonyítania kell, hogy az adós viszonyai olyanná javultak, mint amilyen esetre a fizetést ígérte. Ha a hitelezőnek ebben az irányban a bizonyítás sikerült, a bíróság megítéli az adós ellen a követelést. Legutóbb a budapesti királyi ítélő- tábla döntött hasonló értelemben, amikor az adóst, akinek a hitelező tartozását elengedte, de aki vagyoni helyzetének jobbrafordulta esetére a követelés megfizetését ígérte, el- marasztalta, mert a hitelező benyújtott ada- tokkal tudta bizonyítani, hogy az adós va- gyoni helyzete olyan mértékben javult, hogy most már fizetési ígérete kötelezővé vált.

HIRDETÉSEK.

IRODATISZT,

ki valamilyen kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb, magyar és német** levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek azok, kik valamely politikai hatóságnál már mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak. — Ajánlatok **szerb, magyar és német** nyelven közvetlen alulírottához intézendők. 3-1

Ivkovics György,

nyomdatulajdonos

U J V I D É K E N.

CSEMEGE

SZŐLŐ

mézédes Chasselas és

muskotály fajták, na-

ponta frissen szedve

olcsón kapható:

Krizmanits Imre

apatini-uti szőlőtelepén, valamint Kis-templom-utca 12. szám alatti lakásán.

5 klgm. vételenél házhoz szállítatik.

Tartós téli szőlőre már most előjegyezhető.

Szalon garnitura

eladó

Apatini-ut 8. sz. a.

Lippert ház. 3-3

Torontál—bácsi halászléi társulat.

Hirdetmény.

A „Torontál—bácsi halászléi társulat” mesterséges halnevelő telepének és halastavának bérbeadása a közgyűlés elhatározásából **folyó évi szeptember hó 19-én (csütörtök) d. e. 10 órára** nyert elhalasztást.

Obeese, 1907. szeptember hó 10-én.

Rohonczy Gedeon s. k.,

elnök.

7053. sz.

1907.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 1000 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy a vármegyei 6/887 kgy. számú szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 26-ig** annyival is inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1907. évi aug. 29-én.

Németh,

tb. főszolgabíró.

2-2

Hirdetmény.

Alulírottak ezennel közhírré teszik, hogy a zombori kereskedelmi- és iparbank részvényesei által 1907. évi július hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlés kimondotta ezen részvénytársaság feloszlását, illetve a felszámolást. Ennélfogva felhívjuk a zombori kereskedelmi és iparbank hitelezőit, hogy követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított **6 hó alatt** érvényesítsék.

Kelt Zomborban, 1907. aug. 30.

A zombori kereskedelmi- és iparbank felszámoló bizottsága:

Dr. Pávlovits Simon, Brauner Adolf, Andráska Alajos, Bikár Lyubomir, Gruits Vladimir, Teodorovits Zlatoje, Dr. Pastrovits János. 3-3

Pályázati hirdetmény

Órszállás községben rendőrzvezetői állásra.

Határidő *folyó évi szeptember 15.* Kérvények előljáráshoz nyujtandók be.

Fizetés évi 800 korona.

Órszállás, 1907. augusztus 30.

3-3

ELŐLJÁRÓSÁG.

Házeladás.

Zomborban, a bezdáni-uton levő 28. ö. i. számú ház **saját kézből eladó.**

Bővebbet a tulajdonosnő

Özv. Ludwigh Józsefnénál

2-1

bezdáni-ut 32. házzám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

Órszállás községnél helyettesi minőségben betöltendő irnoki állásra. Fizetés havi utólagos részletekben fizetendő évi 800 korona.

Pályázók alulírott községi jegyzőhöz fordulhatnak levélben.

Órszállás, 1907. szeptember 10.

Neszmirák Mátvás,

jegyző.

2-1

ELADÓ TÉGLAGYÁR.

Kossuthfalvan (Ómoravica) ujonnan épült **körkemence** kitűnő cserép- és tégláégető anyaggal, jó üzletkörürel, fele része jutányos áron eladó. Bővebbet Zomborban, **Árok-utca 12.**

6-5

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-4

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.